

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 10 mars 1932 kl. 10 f. m.

*Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion an-
gående ändring i kommunalskattelagens bestämmelser rö-
rande rätt till procentavdrag för utarrenderad fastighet.
(2:a avd.)*

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 218, har herr *Lundqvist* i Baggarbo hemställt, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville, i samband med pågående utredningar rörande kommunalbeskattningen, föranstalta om undersökning i fråga om ändrade bestämmelser om rätt till procentavdrag för utarrenderad fastighet».

Beträffande motiveringen till detta förslag, i den mån redogörelse här-
för ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till motionen.

Före 1920 års provisoriska kommunalskattereform beskattades inkomst av fast egendom för kommunal beskattning efter ett i förhållande till taxeringsvärdet beräknat belopp, nämligen för jordbruksfastighet 6 procent och för annan fastighet 5 procent av taxeringsvärdet. Genom nämnda reform kom även den inkomst, som översköt den sålunda beräknade, att träffas av skatt. Det i förhållande till taxeringsvärdet beräknade beloppet skulle dock fortfarande vara det minsta, efter vilket skatten skulle utgå, och erhöll sålunda karaktären av ett i skattehänseende fastslaget garanterat minimum för inkomsten. Vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, av annan fastighet eller av rörelse, i vilken skattskyldig tillhörig fastighet använts, fick avdrag ske för vad sålunda genom fastighetsskatt beskattats. I fråga om utarrenderad jordbruksfastighet tillkom detta avdrag arrendatorn men icke jordägaren. Såsom skäl härför anfördes, att arrendatorn enligt dåvarande lagstiftning hade att till kommunen utgöra skatt efter fastighetens taxeringsvärde.

I proposition nr 102 till 1927 års riksdag med förslag till kommunalskattelag m. m., enligt vilket förslag skattskyldigheten för utarrenderad fastighet skulle överflyttas på jordägaren, föreslogs — med utgångspunkt från att i enlighet med garantiskattesystemets principer tillfälle borde beredas till procentavdragets utnyttjande i så stor utsträckning som möjligt — att avdraget i detta syfte borde delas mellan jordägaren och arrendatorn med hälften å vardera.

Utskottet.
Återblick.

Emellertid fann sig första särskilda utskottet vid 1927 års riksdag icke kunna förorda den föreslagna uppdelningen av procentavdraget, ehuru utskottet medgav, att en dylik uppdelning i många fall syntes tillåta ett bättre utnyttjande av avdraget än dittills gällande bestämmelser. Det syntes utskottet i stället vara en enklare och naturligare väg att tillerkänna avdraget åt den, som vore skattskyldig för fastigheten. Med propositionens bestämmelser skulle det i många fall inträffa, att arrendatorn över huvud taget icke erlade några utskylder till kommunen, enär den honom tillerkända andelen i procentavdraget jämte hans ortsavdrag skulle konsumera hela hans inkomst. Ett dylikt resultat syntes icke vara önskvärt. Utskottet hade således låtit bestämmelserna om procentavdragets uppdelning mellan ägare och arrendator utgå.

Den ståndpunkt, som det särskilda utskottet sålunda intagit, blev bestämmande för 1928 års riksdags beslut angående ny kommunalskattelag. Enligt 13 § kommunalskattelagen åligger det ägare av fastighet att erlægga fastighetsskatt och jämlikt 45 § samma lag tillkommer rätten till ifrågavarande avdrag ägare av jordbruksfastighet men icke arrendator.

I övergångsbestämmelserna till den nya lagen infördes i 2 mom. ett stadgande, att, där vid lagens ikraftträdande fastighet genom avtal vore upplåten till annan eller lägenhet avsöndrad på viss tid eller på livstid, skyldighet att utgöra skatt för fastigheten eller lägenheten för den tid, avtalet vore gällande eller avsöndringen avsåge, skulle åligga den, som enligt förut gällande bestämmelser skulle varit skattskyldig till kommunen för fastigheten eller lägenheten, samt rätt att åtnjuta avdrag enligt 45 § i lagen för samma tid tillkomma den, som enligt förut gällande bestämmelser skulle ägt rätt till sådant avdrag.

Motionen.

I motionen har framhållits, att önskemålet om procentavdragets utnyttjande i största möjliga omfattning synnerligen illa tillgodosåges genom de i kommunalskattelagen meddelade stadgandena i ämnet. I synnerhet i alla de fall, där enligt bestämmelse i arrendekontrakt skyldigheten att erlægga kommunalskatt för fastighet överflyttats på arrendatorerna, vore den omständigheten, att avdragsrätt icke blivit medgiven dessa, ägnad att verka oskäligt betungande, i det att arrendatorerna hade att erlægga såväl sin egen inkomstskatt som den å dem överflyttade fastighetsskatten utan att likväl tillgodonjuta procentavdrag. Att hänsyn härtill toges vid arrendebeloppens bestämmande vore i praktiken ingalunda det vanliga. Det borde särskilt uppmärksammas, att jordägaren ofta icke själv kunde utnyttja procentavdraget och därför icke hade motsvarande förmån av att avdrag vore medgivet honom i stället för arrendatorn.

Utskottets yttrande.

Såsom av det anförda framgår hava olika uppfattningar gjort sig gällande i frågan om vem, som vid taxering för inkomst av utarrenderad

jordbruksfastighet bör äga åtnjuta avdrag för det genom fastighetsskatten beskattade beloppet. Emellertid har detta avdrag såväl enligt kommunalskatteprovisoriet som även med gällande lagstiftning tillkommit den, som gentemot det allmänna har att svara för kommunalutskylderna för fastigheten, ehuru genom 1928 års kommunalskatteilagstiftning denna skyldighet överflyttats från arrendatorn och lagts på jordägaren. I likhet med första särskilda utskottet vid 1927 års riksdag har bevillningsutskottet funnit en dylik anordning vara ur principiell synpunkt riktig.

Motionären har anfört, att ifrågakvarande bestämmelse verkat oskäligt betungande för arrendatorerna framför allt i sådana fall, där arrendatorn i nyttjanderättskontraktet iklätt sig skyldighet att erlägga fastighetsskatten. Därest arrendatorn på grund av en sådan bestämmelse erlägger kommunalutskylderna för fastigheten, äger han givetvis att vid taxering för inkomst av fastigheten avdraga utskylderna såsom arrendavgift, liksom för jordägaren utskyldsbeloppet motsvarar inkomst av arrende. I själva verket har sålunda vad arrendatorn på grund av ett dylikt åtagande utbetalar karaktär av arrende. Skattelagstiftningen torde för övrigt varken kunna eller böra taga hänsyn till den omständigheten, att skattebördan genom privaträttsliga avtal överflyttas från den direkt skattskyldige å annan person. Vad beträffar arrendeavtal, som slutits före kommunalskattelagens ikraftträdande, framgår av det föregående, att procentavdraget enligt en särskild övergångsbestämmelse tillkommer arrendatorn under giltighetstiden för avtalet. Även om genom att procentavdraget tillerkänts enbart jordägaren den olägenheten ofta uppstår att avdraget icke kan fullt utnyttjas, skulle dock, såsom det särskilda utskottet framhållit, icke önskvärda konsekvenser kunna uppstå jämväl genom en uppdelning av avdraget mellan jordägaren och arrendatorn.

Slutligen har utskottet velat framhålla, att, därest 1930 års kommunalskatteberedning skulle finna att gällande bestämmelser föranlett missförhållanden i det av motionären berörda avseendet, beredningen säkerligen icke torde underlåta att föreslå åtgärder till avhjälpande av dessa olägenheter.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II:218 av herr Lundqvist i Baggarbo, angående ändring i kommunalskattelagens bestämmelser rörande rätt till procentavdrag för utarrenderad fastighet, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 mars 1932.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Boman, Bergman, Åström, Jönsson i Slätåker, Jönsson i Boa, Lövgren i Nyborg, Nylander i Stockholm, Björklund, Lithander, Olsson i Gävle, Wahlmark, Forssberg, Andersson i Boda, Hjalmarsson, Sjödahl, Ericson i Boxholm, Heiding och Svedberg.